

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.

ਅਦਾਲਤ ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.ਜੇ..

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, -ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ -ਉੱਤਰਦਾਤਾ

ਫੋਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 539 of 1958

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ ਐਕਟ XLV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 100— 1959 ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ—ਕੁਦਰਤ, ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਹੱਦ— ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣਾ—ਜਦੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਮਾਤਰਾ—ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ- ਜਦੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ—ਸੈਕਸ਼ਨ 300 ਅਪਵਾਦ 2—ਦਾ ਫਾਇਦਾ—

ਕਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ (I of 1872)—ਸੈਕਸ਼ਨ 102 ਅਤੇ 105—ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ— ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ-ਧਾਰਾ 133—ਸਾਬੀ—ਅਰਥ-ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਕਿ ਕੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ- ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ- ਇਹ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲੋੜ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਲਈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਦਲੇ ਦਾ। ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ

ਜਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਹਮਲਾਵਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੇਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਪਕਰਣ ਜਾਂ ਦਿਖਾਵਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੁਰੰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਨੇੜੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜੇ ਹਮਲਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲ ਹੈ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੇਖਣਗੀਆਂ ਨਾ ਕਿ ਠੰਡੇ ਦਰਸ਼ਕ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ। ਸੰਕਟ ਦੀ ਦਿੱਖ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਨ ਲੈਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਦਿੱਖ ਅਸਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਕਟ ਨਹੀਂ। ਕਤਲ ਦਾ ਕੰਮ ਖਤਰੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ। ਕਾਨੂੰਨ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ- ਵਿਮ vi ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ, ਪਰ ਇਹ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੱਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਗੈਰ-ਅਦ ਸੁਮੋਦਮ ਵਿੰਡਿਕਟਮ, ਸੇਡ ਐਡ ਪ੍ਰੋਪਲਸੰਦਮ ਇੰਜੁਰੀਅਮ। ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੀ ਸੱਟ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਲੋੜ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ: -

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

ਦੂਜਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਖਤਰਾ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲੀ ਜਾਂ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ;

ਤੀਜਾ, ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੁਆਰਾ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਅਤੇ

ਚੈਬਾ, ਜਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਕਤ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜੇ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੀ ਗਈ ਤਾਕਤ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਖਤਰੇ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਵਾਜਬ ਹੋਣ

ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਮਰ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਦੇ ਅੰਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਨਿਰੱਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਵੈਕਸਿੰਗ ਜਾਂ ਘਟਦੀ ਗਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦਮ-ਦਰ-ਕਦਮ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਸੋਧਣਗੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਹਮਲਾ ਖਤਰਨਾਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਭੱਤੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜਾਂ ਅੰਗ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸ਼ਾਂਤ ਦਰਸ਼ਕ ਨੂੰ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਖਤ ਝਟਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਸੰਗਿਤ ਫਰੇਇਡ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਰਹੇ। ਹੋਮਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇ: -'ਉੱਚੇ ਹੋਏ ਚਾਰੂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ'.

ਵਾਲਿਊਮ X II] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 1475

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਤਾਕਤ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਤੇਲੇਗਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਜਾਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜੋ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋੜ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੁਆਰਾ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਹਾਰਕ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਦੇ ਕੋਰਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਰਾਬਰ ਸੰਭਵ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਕ ਉਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਵਧਾਏ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਚਾਨਕ ਜਾਂ ਹਮਲੇ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਲੈਕਸਟੋਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕੰਧ ਵੱਲ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ' ਜਾਂ 'ਖੱਡ ਵੱਲ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ' ਦੇ ਸਖਤ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਯ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਮਲੇ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਚਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਸਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਮਲਾਵਰ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਘੁਸਪੈਠਕਰਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਦਾ ਲਾਭ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਪਵਾਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਭਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਪਏਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ

ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦੇਵੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਬੋਝ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਾਰਾ 102 ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਸਾਬੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਬੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਗਵਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਅਪੁਸ਼ਟ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਲਗਭਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਸਾਬੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾਗੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਸੀ. ਜੈਨ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ 25 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੇ.ਐਸ. ਨਾਗਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਪਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ.

ਫੈਸਲਾ

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.—

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਥਾਣਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਪਿੰਡ ਦਿਆਲਪੁਰ 'ਚ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ 20 ਤੋਂ 21 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਰਲਜ਼ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨੇ 21 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਥਾਣਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਫਰਸਟ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀਏ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਸਾਬਕਾ ਪਟਵਾਰੀ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.17, ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਪੰਚ, ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕਾ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਸਕੂਲਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਭੇਜੀਆਂ। ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠੀ ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਦੇਉੜੀ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਥਪਥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਈ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਛੱਡ ਕੇ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਤਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਹੀਰਾ ਲਾਈ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 21 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10.30

ਵਜੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਸੱਟ ਦੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਈ ਜੈਕੇਟ ਐਂਗਜ਼ੀਬਿੱਟ ਪੀ 1 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਥਪਥ ਉਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ, ਜੋ ਬਾਅਦ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪਾਏ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੀ ਮਿੱਟੀ, ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ, ਐਂਗਜ਼ੀਬਿੱਟ ਪੀ.ਐਨ./ਐਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅੰਗੂਠੀ, ਐਂਗਜ਼ੀਬਿੱਟ ਪੀ 2 ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬੈਲ ਗੱਡੀ 'ਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 25 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡੇਹਲੋਂ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

PW2 ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨੂੰ 7 ਜਨਵਰੀ, 1958 ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 7 ਜਨਵਰੀ, 1958 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। 8 ਜਨਵਰੀ, 1958 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਸ੍ਰੀ ਈਸਾ ਦਾਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ (ਐਂਗਜ਼ੀਬਿੱਟ ਪੀ.ਬੀ.) ਵਜੋਂ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। 13 ਮਾਰਚ, 1958 ਨੂੰ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਚਨਬੱਧ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਫੇਜ਼ਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 288 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਭੌਤਿਕ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਬਦਲਿਆ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੀ ਗਵਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਗਤ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੈਸਨ ਕੋਰਟ 'ਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ ਬਲਦੇਵ ਕੋਰ ਦਾ ਵਿਆਹ 1950 'ਚ ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਧੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਤਪੱਸਵੀ ਬਣ ਗਿਆ, ਘਰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਲਦੇਵ ਕੋਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸੈਂਟਰਲ ਸਿਟੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। 1952 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਪਿੰਡ ਨੈਰੰਗਵਾਲ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਜਗਾਧਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1955 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣ ਲਈ ਪਟਿਆਲਾ ਗਈ ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ, 1956 ਵਿੱਚ ਦਿਆਲਪੁਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ੀ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਲਗਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਦਿਆਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਲੀਪ ਕੋਰ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 10, ਜੋ ਦਿਆਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬਲਦੇਵ ਕੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਨ। ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹਮੀਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 17, ਇੱਕ ਬਰਖਾਸਤ ਪਟਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛਾਂਹਣਾ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਵੀ ਉਸੇ ਰੇਲਵੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਬਲਦੇਵ ਕੋਰ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰੇਲਵੇ ਗਾਰਡ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਸ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਗਾਰਡ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਲਦੇਵ ਕੋਰ ਖਿਲਾਫ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ

ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਕੂਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਦੇਸਤ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੇਸਤ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਹੋ ਗਈ, ਜੋ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪਾਲ ਦਾ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈ ਲਿਆ। ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿਣ ਵੇਲੇ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਘਰ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਫੋਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਸਤੀ ਵਧਦੀ ਗਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜਲੰਧਰ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹਾਦਸੇ ਨਾਲ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਈ ਅਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਇਕੱਠੇ ਦਿਆਲਪੁਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਰਿਹਾ। ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਰੱਖਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਾ ਰੱਖੇ। ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸਾਂਝ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਿਖੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੀ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦੇਸ਼ੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਫਾਫੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕਰ ਸਕੇ। ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਹਾਰਕ ਮਜ਼ਾਕ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਚਿੱਠ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ "ਮਰ ਜਾਈਂ ਚਪਣੀ ਚ ਨੱਕ ਡੋਬ ਕੇ" ਇਹ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਸਨ ਜੋ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪਰਦਾ ਸੁਝਾਅ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਉਸ ਨਾਲ ਸੱਚੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਚਿੱਠ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਨਾਰਾਜ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿਆਲਪੁਰ ਵਾਪਸ

ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਚਿੱਠੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਨਾਲ ਨਾ ਜੁੜਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 16 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਚਨਚੇਤ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਿੱਠੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਗਜ਼ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਤਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਤਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਕੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇ।

20 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ। ਰਾਤ ਕਰੀਬ 8.30 ਵਜੇ ਦੇਸ਼ੀ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਜੋ ਅੰਦਰੋਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਚੀਕਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਿਆਂ, ਉਸਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਲੜੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕਾ ਲਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹੇ, ਤਾਂ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਚੁੱਪਚਾਪ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਵੇ। ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਪਰ ਉਹ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲਿਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਦੇਖ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅੰਦਰ ਆਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਵਾ ਜਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, "ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ (ਦੇਸ਼ੀ) ਦੀ ਗਰਦਨ ਨਾਲ ਫੜ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲਾਈਟ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਛੂਰਾ (ਖੰਜਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਚਾਕੂ ਵਜੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮੇਰੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ

ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਝਟਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। * * * * ਫਿਰ ਮੈਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾ ਲੈ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ। ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਦੇਸ਼ੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ ਵੀ ਕੱਢੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਬਿਤਾਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਚਲਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਆਈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦੇਵੜੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ.ਏ. ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਗਲਤ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਨਾ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ।"

ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ 'ਚ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ 16 ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਚੌਥੀ, ਪੰਜਵੀਂ, ਛੇਵੀਂ ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਖੱਬੀ ਪਸਲੀਆਂ 'ਤੇ ਕੱਟ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਖੱਬੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੇੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿਲ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਕੱਟ ਸਨ। ਪੈਰੀਟੋਨੀਅਲ ਕੈਵਿਟੀ ਨੂੰ ਛੇੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖੂਨ ਵਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸੇ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ।

ਦੇਸ਼ੀ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। 20 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 12.05 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਾਂ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਛੁੱਟ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਹੰਸ ਰਾਜ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 38 ਨੇ ਵੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੋਵੇਂ ਫਲਾਇੰਗ ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਰੇਲਵੇ ਟਰੇਨ ਬਦਲਣੀ ਪਈ ਕਿਉਂਕਿ ਫਲਾਇੰਗ ਮੇਲ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਮੀਰਾ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਰੁਕੀ। ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਮੀਰਾ ਜਾ ਰਹੀ ਯਾਤਰੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਹਮੀਰਾ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ 14 ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ

ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ 20 ਜਾਂ 21 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਹਮੀਰਾ ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਰਾਤ 9.30 ਵਜੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 10.30 ਵਜੇ ਬਲਦੇਵ ਕੋਰ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 20 ਤੋਂ 21 ਦਸੰਬਰ 1957 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਹ ਹਮੀਰਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਿਆ ਜੋ ਪਟਿਆਲਾ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਦੇਸ਼ੀ 21 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਦੋ ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਪੀਡਬਲਯੂ 29 ਅਤੇ ਮਾਧੋ ਰਾਮ, ਪੀਡਬਲਯੂ 30 ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ 24 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਛੁੱਟੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਭੇਜਿਆ ਜੋ ਉਸਨੂੰ 31 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਤੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ 31 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। 2 ਜਨਵਰੀ, 1958 ਨੂੰ ਉਹ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.23 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਡੇਹਲੋਂ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਜੁਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। 3 ਜਨਵਰੀ, 1958 ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 23 ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਫੇਜ਼ਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸ਼ੱਕ ਕਾਰਨ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬਲਦੇਵ ਕੋਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਆਨ ਵਸੂਲਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਸੱਟ 25 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਟੇਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਡੇਹਲੋਂ ਵਿਖੇ ਉਸਦੇ ਘਰੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 2 ਜਨਵਰੀ, 1958 ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ 23, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਜੁਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬਲਦੇਵ ਕੋਰ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਲਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ 20 ਦਸੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਹੰਸ ਰਾਜ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਜਲੰਧਰ ਤੱਕ ਫਲਾਇੰਗ ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ

ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰਾਤ 11 ਵਜੇ ਜਨਤਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਸਾਬੀ ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਾਂ, ਕੀ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਉਸ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 133 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਸਾਬੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਅਪੁਸ਼ਟ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਲਗਭਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਸਾਬੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾਗ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ- ਧਾਰਾ 114, ਉਦਾਹਰਣ (ਬੀ), ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ। ਇੱਕ ਸਾਬੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਸਾਬੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਤਲ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕੋਈ ਸਾਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੂਠੀ ਕਹਾਣੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜੋ ਸਵੇਰੇ ਉਸਦੀ ਦੇਉੜੀ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 17, ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ, ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਾਤਲ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਟਰੈਕ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਉਹ ਕਤਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕ੍ਰਿਮਿਨਿਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰ.ਵੀ. ਵਿੱਚ ਫੇਜ਼ਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ. ਬਾਸਕਰਵਿਲੇ (1), ਲਾਰਡ ਰੀਡਿੰਗ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ

ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਸਵੇਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜੈਕਟ 'ਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਗਜ਼ 'ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ 3' 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਗਵਾਹੀ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕੀਮਤੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਿਊਰੋ, ਫਿਲੋਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਪੀਡਬਲਯੂ 3, ਪਰਦੁਮਨ ਸਿੰਘ, ਡੀਐਸਪੀ, ਅਫਸਰ ਇੰਚਾਰਜ, ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 55 ਵਾਸੂਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਿਊਰੋ, ਫਿਲੋਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਿਊਰੋ ਫਿਲੋਰ ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ 56 ਆਗਿਆ ਰਾਮ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਰੋਲੋਜਿਸਟ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ.ਯੂ.ਯੂ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪੇਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀ 3 ਪੇਪਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਪੀਡਬਲਯੂ 7, ਹਜ਼ੂਰਾ ਸਿੰਘ, ਪੀਡਬਲਯੂ 8, ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 57, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੀਰਾ ਲਾਈ ਨੇ ਕਹੀ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੀਰਾ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਕਿਊ.ਕਿਊ.

ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 38 ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੱਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ, ਹਮੀਰਾ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਹਮੀਰਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਰਾਤ ਦੇ 9.30 ਵਜੇ ਸਨ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 22 ਜੇਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰਾਤ ਹਮੀਰਾ ਵਿਖੇ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.9 ਡੇਹਲੋਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 17 ਦੁਆਰਾ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਟੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ

ਕਿ ਉਹ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਆਈ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 10 ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਉਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗਏ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੂਤ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਅਕਸਰ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਲਗਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਸਿਰਫ ਪਲੈਟੋਨਿਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਈਰਖਾਵਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਵਜੋਂ ਉਹ ਨਾਰਾਜ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਦੇਣ ਵਿਚ ਉਨੀ ਹੀ ਉਦਾਰ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਹ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਮਾਜ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਦੇਸ਼ੀ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਥੇ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਅਗਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ ਫੜ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਛੂਰੇ ਨਾਲ 16 ਵਾਰ ਧੱਕ ਕੇ, ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਛੂਰਾ-ਜ਼ੋਰ ਉਸ ਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ, ਦਿਲ ਅਤੇ ਪੇਟ ਨੂੰ ਛੂਹ ਗਏ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨੇ ਸੱਚ ਬੋਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆ ਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਗਰਦਨ ਫੜ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਉਸ ਨਾਲ ਲੜੇਗਾ। ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਖਦਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੇਵੜੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਬਹੁਤ ਹਨੇਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੀਵਾ ਨਹੀਂ ਜਲਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਖਿਸਕ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਭੱਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲੜਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਰਵੱਈਆ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜੂਝਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਾਰ ਜਾਂ ਲਾਤ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾੜੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ 16 ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੇ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਿਹੱਥਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪੈਨਸਿਲਾਂ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪੈਨਚਾਰੂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੋਟੇ ਪੈਨਚਾਰੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੂਰਾ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਛੂਰਾ ਇੱਕ ਖੰਜਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਪੈਨਚਾਰੂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ "ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ (ਮੁਲਜ਼ਮ) ਗਰਦਨ ਨਾਲ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲੋੜ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ

ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: -

Quamvis vim vi repellere omnes leges et omnia jura permittunt,—tamen id debet fieri cum moderamine inculpatae tutelae, non ad sumendam vindictam, sed ad propulsandam injuriam.

(ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਬਚਾਅ ਦੇ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੱਟ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ)".

ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਤਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮਨੁ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ (ਸਮ੍ਰਿਤੀਖੰਡਿਕਾ ਵਿੱਚ ਕਤਿਆਨਾ ਪੰਨਾ 729)। ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਲਈ, ਗੰਗਾਨਾਥ ਝਾ, ਪੰਨਾ 541 ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕਾਨੂੰਨ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਲਈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਦਲੇ ਦਾ। ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਜਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹਮਲਾਵਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਢਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੇਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਪਕਰਣ ਜਾਂ ਦਿਖਾਵਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੁਰੰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਨੇੜੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜੇ ਹਮਲਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲ ਹੈ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਭਰਿਆ ਹੈ. ਅਦਾਲਤਾਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੇਖਣਗੀਆਂ। ਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਠੰਡੇ ਦਰਸ਼ਕ ਤੋਂ ਨਹੀਂ। ਸੰਕਟ ਦੀ ਦਿੱਖ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਨ ਲੈਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਦਿੱਖ ਅਸਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਕਟ ਨਹੀਂ.

ਕਤਲ ਦਾ ਕੰਮ ਖਤਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ। ਕਾਨੂੰਨ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ- ਵਿਮ vi ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ, ਪਰ ਇਹ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੱਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਗੈਰ-ਅਦ ਸੁਮੋਦਮ ਬਦਲਾਖੋਰੀ, ਸੇਡ ਐਡ ਪ੍ਰੋਨੁਲਸੰਦਮ ਇੰਜਰਮ. ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ * ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੀ ਸੱਟ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਲਈ ਜੋ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਲੋੜ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੀ ਗਈ ਤਾਕਤ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਖਤਰੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਮਰ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਦੇ ਅੰਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਨਿਰੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਬੇਸ਼ਕ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਵੈਕਸਿੰਗ ਜਾਂ ਘਟਦੀ ਗਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦਮ-ਦਰ-ਕਦਮ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਸੋਧਣਗੇ. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਹਮਲਾ ਖਤਰਨਾਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਭੱਤੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜਾਂ ਅੰਗ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸ਼ਾਂਤ ਦਰਸ਼ਕ ਨੂੰ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਖਤ ਝਟਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਸੰਗਿਤ ਫਰੇਇਡ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਰਹੇ। ਹੋਮਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ - 'ਉੱਚੇ ਚਾਕੂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ'. ਬ੍ਰਾਊਨ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਐੱਸ.

(1).

ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਤਾਕਤ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਤੇਲੇਗਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਲਵੇ ਜੋ ਧਮਕੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜੋ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋੜ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੁਆਰਾ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਹਾਰਕ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਕੋਰਸ ਬਰਾਬਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ, ਇਕ ਉਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਵਧਾਏ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਚਾਨਕ ਜਾਂ ਹਮਲੇ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਕੰਧ ਵੱਲ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ' ਜਾਂ 'ਖੱਡ ਵੱਲ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ' ਦੇ ਸਖਤ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲੈਕਸਟੋਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਕਿਤਾਬ 4, ਪੰਨਾ 185) -

"ਇਸ ਲਈ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਧ, ਖੱਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਭੱਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਮਲੇ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗੀ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਾਂ ਭਾਰੀ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਕਦਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝੁਕਦਾ; ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵੀ।

ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਤੋਂ

ਛੋਟ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਮਲੇ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਚਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਸਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ, ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ : —

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

ਦੂਜਾ, ਜੀਵਨ ਲਈ ਕੋਈ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਖਤਰਾ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲੀ ਜਾਂ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ;

ਤੀਜਾ, ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੁਆਰਾ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਅਤੇ

ਚੌਥਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ.

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਚੰਗੇ ਰਿਸ਼ਤੇ, ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਦੌਰਾ, ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ, ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਉਸ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੀਵਾ ਨਹੀਂ ਜਲਾਇਆ ਤਾਂ ਜੇ ਉਹ ਇਹ ਵੇਖ ਸਕੇ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਵਾਰ ਛੂਰਾ ਸੁੱਟਦੇ ਵੇਖਕੇ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀ ਖੁਰਚ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ, ਇਹ ਤੱਥ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੰਜਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੂੰ ਲੱਭਣ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ

ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਦੇਸਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਇਸ ਪਿੰਡ ਆਇਆ ਸੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਈਰਖਾ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਸੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਪਿਛਲੇ ਵਾਅਦੇ ਝੂਠੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਕ ਵੀ ਝਟਕਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਦਲੇ ਵਜੋਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਗਰਦਨ ਫੜ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜੇ ਕਿਹਾ ਉਹ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮੌਤ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ। ਦੇਸ਼ੀ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜੋ ਨਿਹੱਥਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਣਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਆਸ ਵਿਚ ਉਹ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਭੱਜ ਸਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ੀ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ, ਜੋ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਛੱਡਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੇਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਲ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ, ਉਸਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਛੂਰੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੇਲ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਕੇ ਖੂਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ। ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਮੌਤ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੰਗ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਸੀ। ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਦ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਕੋਲ ਬਿਨਾਂ ਬੁਲਾਏ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਜ਼ਟਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਚੁਣੀ ਸੀ। ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਘੁਸਪੈਠ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਮਲਾਵਰ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਾਲ

ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਘੁਸਪੈਠਕਰਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ੀ ਕੋਲ ਇਸ ਡਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਡਰ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਕੋਲ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕਪਾਸੜ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਭਿਆਨਕ, ਕਾਤਲਾਨਾ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੁਨਿਆਦ ਦੇ, ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਕੇਸ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਉਪਰੇਕਤ ਲੋੜਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੇਸ਼ੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੰਜਰ (ਛੂਰਾ) ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਾਂ ਗੁੱਸੇ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਥੇ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ

ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਉਹ ਚਾਕੂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਉਸ ਚਾਕੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਚਾਕੂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀ ਝਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਪਵਾਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ -302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304, ਭਾਗ 1, ਜਾਂ ਭਾਗ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੂਲਮਿੰਗਟਨ ਬਨਾਮ ਫੂਲਮਿੰਗਟਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (1). ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਫੇਸਟਰ ਦੇ ਕ੍ਰਾਊਨ ਲਾਅ (1762) ਦੇ ਪੰਨਾ 255 ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਸਕਾਊਟ ਸੈਂਕੀ ਨੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ- "ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਤਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ. ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਸਕਾਊਟ ਸੈਂਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ-

ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੈਦੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ; * * *

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੇਜ਼ਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਧਾਗਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਕੈਦੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਪਾਗਲਪਣ ਦੇ ਬਚਾਅ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੈ। ਜੇ, ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, "ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਕੈਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਕੈਦੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਦੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਵੂਲਮਿੰਗਟਨ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨਸੀਨੀ ਬਨਾਮ ਮੈਨਸੀਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸਕਾਊਂਟ ਸਾਈਮਨ, ਐਲ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੈਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (2), ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸਕਾਊਂਟ ਸੈਂਕੀ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਸੀਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਸਟਲਮੈਨ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਫੇਜ਼ਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਸੀਨੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਕਲੱਬ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ, ਨੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਡਿਸਟਲਮੈਨ ਨੂੰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਜ਼ਖਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ' ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੈਦੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਚਾਕੂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਡਿਸਟਲਮੈਨ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਬਲੇਡ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਨੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਵੂਲਮਿੰਗਟਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਸਕਾਊਂਟ ਸਾਈਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਲਾਰਡ ਸਾਂਕੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲ ਦੇ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਹਾਲਾਤ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ, ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਖੇਪ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਕਤਲ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਿਊਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਆਦਮੀ ਕਤਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਤਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਭੜਕਾਊ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਠਾਏਗਾ, ਇਹ ਜੱਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਊ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਜਬ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਜਿਊਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਦੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਲਝਣ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਜੇ ਜੱਜ ਜਾਂ ਜਿਊਰੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।"

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਸ ਆਰ.ਵੀ. ਲੇਬੇਲ (1), ਵੂਲਮਿੰਗਟਨ ਦੇ ਕੇਸ (2), ਅਤੇ ਮੈਨਸੀਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਚੈਨ ਕਾਊ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੋਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਰਾਈ (4), ਲਾਰਡ ਗੋਡਾਰਡ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਊਨ ਨੂੰ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ-ਇਨ-ਚੀਫ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ, "ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜਿਊਰੀ 'ਤੇ ਛੱਡਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਜਿਊਰੀ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜੇ ਇੱਕ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਊਰੀ

ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇ, ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਤਲ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਭਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਪਏਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦੇਵੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਵਿੱਚ ਜੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਬੋਝ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਾਰਾ 102 ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਵਾਲ ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੇਤਾਵਨੀ, ਵਹਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਨਿਰਵਿਘਨ ਜੇਸ਼ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ

ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਹਿਮ ਜਾਂ ਸੰਜਮ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਕਸਾਵੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕੋਈ ਝਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਹੀ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਹੋਰ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕਾਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Translated by Asif Mohamad, Translator.